

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΦΥΣΗ 2000,
Λεωφόρος Μεσογείων 119,
Αθήνα**

ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 5ης ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ

Η 5^η συνεδρίαση της Επιτροπής ΦΥΣΗ 2000 που συγκροτήθηκε με το ΦΕΚ υπ' αρ. 248/ΤΕΥΧΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ /26-5-2017, πραγματοποιήθηκε στις 29 Μαρτίου 2018 στην αίθουσα συσκέψεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Μεσογείων 119, Αθήνα.

Παρόντες ήταν τα ακόλουθα μέλη: κ. Β. Λυκούσης (Πρόεδρος), κ. Γ. Αλβανόπουλος (εκπρόσωπος του ΥΠΕΝ), κ. Ι. Χριστοπούλου (εκπρόσωπος ΜΚΟ), κ. Μ. Οικονόμου (εκπρόσωπος Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων), κ. Σ. Σταυριανοπούλου (εκπρόσωπος Υπ. Πολιτισμού & Αθλητισμού), κ. Β. Μασούρα (εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης), κ. Α. Σολωμού (ειδικός στο γνωστικό αντικείμενο της Δασοπονίας), κ. Σ. Ψαρούδας (εκπρόσωπος ΜΚΟ), ο κος Παναγιωτίδης (ειδικός στο γνωστικό αντικείμενο της Θ. Βιολογίας-Ωκεανογραφία), κα Α. Μαρή (εκπρόσωπος του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής), κα Π. Δεληπέτρου (ειδικός στο γνωστικό αντικείμενο της Βοτανικής). Στην συνεδρίαση επίσης συμμετείχε και το Αν. Μέλος (ΜΚΟ) Κ. Ντεμίρη.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2690/99 περί συλλογικών οργάνων, διαπιστώθηκε ότι υπήρχε απαρτία.

Θέμα ημερήσιας διάταξης

Συζήτηση για τους στόχους διατήρησης των περιοχών NATURA 2000 με ειδικά προσκεκλημένους τους ανάδοχους και επιστημονικά υπεύθυνους του Έργου της Εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων της Ελλάδας

1^ο μέρος ανοιχτή συνεδρίαση με συμμετοχή των αναδόχων Έργων και επιστημονικών υπευθύνων όπου πραγματοποιήθηκε λεπτομερειακή ανταλλαγή απόψεων και διευκρινήσεων επί των προτεινόμενων στόχων διατήρησης όπως διατυπώθηκαν από τις ομάδες μελέτης.

Συμμετείχαν οι μελετητές/ανάδοχοι αλλά και επιστημονικοί υπεύθυνοι:

1. Συντονισμός - Δεν προσήλθε λόγω κωλύματος
2. Οικότοποι: Αλεξανδροπούλου, Δημόπουλος
3. Χλωρίδα: Χλύκας, Γεωργίου, Δεληπέτρου και Κουτσοβούλου
4. Ασπόνδυλα: Λεγάκις
5. Αμφίβια/Ερπετά: Δεν προσήλθαν
6. Ιχθυοπανίδα: Αναγνόπουλος, Τάχος και Μπουρδανιώτης
7. Θηλαστικά: Δεν προσήλθαν

8. Θαλάσσια: Φραντζής, Παναγιωτίδης και Αργυρόπουλος, Θεοδώρου Παναγιώτα (ΑΡΧΕΛΩΝ)
9. Ορνιθοπανίδα: Δεν προσήλθαν

Στην εισαγωγή του ο Πρόεδρος τόνισε ότι τηρουμένων των χρονικών περιορισμών και των συνθηκών της εποχής που πραγματοποιήθηκε, το Έργο της Εποπτείας ήταν εξαιρετικό. Κατά συνέπεια η συνεδρίαση αυτή δεν πραγματοποιείται για να το αξιολογήσουμε, αλλά με την συνδρομή των μελετητών και επιστημονικών υπευθύνων να μπορέσουμε να διευκρινίσουμε κάποια θέματα και να μας αναλύσουν οι ίδιοι κάποια προβλήματα που αντιμετώπισαν, ώστε να τα γνωρίζουμε και να διατυπώσουμε καλύτερα και σαφέστερα την γνωμοδότηση μας.

Ζητήθηκε από τους μελετητές να εκφράσουν ελεύθερα την γνώμη τους αλλά και να τοποθετηθούν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- 1) αν θεωρούν ότι είναι ώριμοι οι στόχοι διατήρησης προς θεσμοθέτηση,
- 2) αν αισθάνονται βέβαιοι για τους στόχους που έχουν θέσει και
- 3) πόσο χρόνο θα χρειαζόνταν για να δώσουν μία καλύτερη εικόνα/διατύπωση/αξιολόγηση των στόχων.

Οι μελετητές ανέλυσαν συνοπτικά την δουλειά τους, απάντησαν στις ερωτήσεις και τοποθετήθηκαν γενικά επί των προτεινόμενων στόχων διατήρησης όπως διατυπώθηκαν από τις ομάδες μελέτης τους αλλά και εξέφρασαν και κάποιες προσωπικές απόψεις και προτάσεις επί ειδικότερων θεμάτων που σχετίζονται με τους στόχους διατήρησης.

Γενικές διαπιστώσεις της Επιτροπής από τα θέματα που τέθηκαν από τους περισσότερους μελετητές/αναδόχους/επιστημονικούς υπευθύνους μετά από την συζήτηση με τα παρόντα μέλη της επιτροπής:

- Στην περίπτωση των οικοτόπων δεν γνώριζαν την έκταση των οικοτόπων, καθώς βρισκόταν σε εξέλιξη τότε το κτηματολόγιο. Τώρα αυτό έχει ολοκληρωθεί και πλέον γνωρίζουμε καλύτερα την έκταση. Άρα θα μπορούσαμε να κάνουμε καλύτερη εκτίμηση
- Οι εργασίες του πεδίου των περισσότερων ομάδων ήταν σε εξέλιξη όταν διατυπώθηκαν οι στόχοι
- Οι οριζόντιες ομάδες δεν είχαν τα δεδομένα των Φορέων Διαχείρισης
- Οι στόχοι έπρεπε να διατυπωθούν ακόμα και όπου υπήρχε αβεβαιότητα καθώς αλλιώς δεν θα ήταν δεκτή η μελέτη και τελικά η αποπληρωμή των Έργων της Εποπτείας. Σε κάποιες περιπτώσεις (διαφορετικό ποσοστό ανάλογα με την ομάδα) υπάρχει αρκετή βεβαιότητα για τα στοιχεία. Σε κάποιες άλλες περιπτώσεις δούλεψαν με μοντέλα και εκτιμήσεις και εκεί υπάρχει αβεβαιότητα και περιθώριο βελτίωσης
- Στα θαλάσσια επισημάνθηκε η συνδρομή των περιβαλλοντικών μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων (όπως ΜΟΜ, ΑΡΧΕΛΩΝ, ΠΕΛΑΓΟΣ), που έχουν

χρονοσειρές και δεδομένα σε αντίθεση με άλλες ομάδες/είδη/οικοτόπους, όπου η Εποπτεία ήταν μία καταγραφή και λιγότερο αποτέλεσμα παρακολούθησης...

- Εκτιμήθηκε ότι ήταν δύσκολη άσκηση να τεθούν οι επιθυμητές τιμές αναφοράς (favorable reference values/FRV) και στη συνέχεια οι στόχοι διατήρησης. Σε κάθε περίπτωση δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ως οροφή καθώς δεν ξέρουμε πολλά για το πόσα ή πού θα πρέπει να είναι.
- Επισημάνθηκαν προβλήματα που έχουν προκύψει από τις ταξονομικές αλλαγές αλλά και ότι κάποια είδη δεν υπάρχουν στα παραρτήματα (βλ. παρακάτω και για τα κητώδη).
- Επίσης για κάποια είδη ή για κάποιους οικοτόπους δεν έχουμε καλή εικόνα.
- Ειδική αναφορά έγινε και στον οικοτόπο 1180 (Μήλος) που απουσίαζε από τις προηγούμενες εκθέσεις αλλά τώρα έχουμε αρκετά δεδομένα.
- Πρότειναν (ειδικά ο κ. Γεωργίου από την ομάδα των φυτών, αλλά τελικά υιοθετήθηκε από όλους) να γίνει μία αξιολόγηση των δεδομένων και να πουν σε ποια είδη και περιοχές έχουν βεβαιότητα για τις προτάσεις τους και πού όχι. Θεωρούν ότι δεν χρειάζονται περισσότερο από 2 μήνες για να το ολοκληρώσουν.
- Επίσης διατυπώθηκε η πρόταση να τεθούν στόχοι διατήρησης εκεί που είμαστε πιο σίγουροι και να μην μπουν ή να είναι γενικοί όσοι τεθούν για αυτά τα είδη/οικοτόπους στους οποίους υπάρχει αβεβαιότητα.

Εκτός ημερήσιας διάταξης και στόχων διατήρησης τέθηκε το θέμα των κητωδών και ειδικά το γεγονός ότι κάποια δεν συμπεριλαμβάνονται στο Παράρτημα II ενώ το ρινοδέλφιο που είναι πιο κοινό από τα άλλα και λιγότερο απειλούμενο είναι στο Παράρτημα II. Τέθηκε επίσης ότι το κύριο πρόβλημα για τον φυσητήρα είναι οι συγκρούσεις με τα διερχόμενα πλοία. Για αυτό υπάρχουν λύσεις και ζητήθηκε και η συνδρομή της Επιτροπής Φύση 2000, αν και φαίνεται ότι η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ είναι θετική και θα προσπαθήσει προκειμένου να βρεθεί μία λύση.

Τελειώνοντας ζητήθηκε από τις ομάδες των μελετητών να στείλουν τις παρεμβάσεις τους και τα σημεία που έθιξαν γραπτά στην Επιτροπή Φύση 2000.

Β' μέρος κλειστή συνεδρίαση των μελών της Επιτροπής

- Τα μέλη της Επιτροπής διαπίστωσαν ότι η συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους μελετητές ήταν πολύ χρήσιμη και επικοινωνιακή για τις απόψεις των μελών και την διαμόρφωση της τελικής γνωμοδότησης επί των στόχων διατήρησης. Αξίζει να σημειωθεί η καλή διάθεση των μελετητών/ανάδοχων/επιστημονικών υπεύθυνων για συνέχεια της συνεργασίας.
- Τονίστηκε ότι θα ήταν μία εξαιρετική ευκαιρία να αξιοποιηθεί από το ΥΠΕΝ η δεδομένη προθυμία των μελετητών, ώστε σε σύντομο χρονικό διάστημα (λίγους μήνες?) να έχει μία επικαιροποιημένη αξιολόγηση της δουλειάς που έχει γίνει, με ουσιαστικές βελτιώσεις στους προτεινόμενους στόχους.

- Τέθηκε και συζητήθηκε το θέμα της ομάδας των πουλιών, όπου έχουν διαπιστωθεί τα μεγαλύτερα προβλήματα.
- Σημειώθηκε ότι η Επιτροπή θα εκφράσει γνώμη για όσα έχουν παραληφθεί μέχρι το 2015 και τούτο διότι έκτοτε υπάρχουν πολλά νέα δεδομένα.
- Η Επιτροπή συμφώνησε ότι θα σχολιάσει την πληρότητα των δεδομένων και των στόχων, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα στοιχεία της εποπτείας δεν μπορούν να εξαιρέσουν κάποιο είδος από μία περιοχή
- Πολλά στοιχεία θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στη γνωμοδότηση (Παραρτήματα) με την προτροπή να ληφθούν υπόψη σέ μελλοντικές αναφορές (επόμενη εξαετή έκθεση, σύμφωνα με το Άρθρο 17 της 92/43).

Σε ότι αφορά στο κείμενο γνωμοδότησης, αποφασίστηκε να διαμορφωθεί ένα κείμενο 2-3 σελίδων, με τρία παραρτήματα με απόψεις της Επιτροπής και τεκμηριωμένες συστάσεις και προτάσεις, τα οποία θα διαμορφωθούν ξανά από μία μικρότερη ομάδα της Επιτροπής και θα προταθούν στα μέλη της Επιτροπής τις προσεχείς 2-3 εβδομάδες, ώστε να υπάρξει χρόνος για διαβούλευση επί του τελικού κειμένου γνωμοδότησης έως την προσεχή (6η) συνεδρίαση της Επιτροπής ΦΥΣΗ 2000. Το τελικό κείμενο θα ολοκληρωθεί έως την επόμενη συνεδρίαση, όπου και θα πρέπει να ψηφιστεί.

Τέλος, τέθηκε και ένα θέμα διοικητικής υποστήριξης της Επιτροπής Φύση 2000 (σε συνέχεια της διάταξης που ψηφίστηκε) και της δυνατότητας τηλεδιάσκεψης.